

Concept begroting 2023

Stichting Goois Natuurreservaat

Koester ons groene thuis

Het Goois Natuurreservaat wordt gesteund
door de Nationale Postcode Loterij

COLOFON

Uitgave:

Stichting Goois Natuurreservaat

Nieuwe Meentweg 2

1217 DZ Hilversum

Postbus 1001

1200 BA Hilversum

www.gnr.nl

kvk nummer: 41223080

RSIN/fiscaal nummer: 001939270

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Financieel beleid	5
3 Programma's/hoofdstukken	13
4 Financieel Beheer	21
5 Overige gegevens	24
Bijlage 1: Projectenprogramma GNR 2022-2025	26

1. Inleiding

De voorliggende begroting is de financiële vertaling van het beleidsplan 2020-2023 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma naar het begrotingsjaar 2023 inclusief het geactualiseerd projectenprogramma.

Beleidsaccenten 2023

De Meerjarenbegroting voor 2023-2026 blijft stabiel. Voor nieuwe projecten zoekt het GNR eerst financiële dekking voordat gestart gaat worden. Binnen die begroting heeft het GNR de volgende speerpunten:

1. Natuurverbindingen.

Het Gooi kent de hoogste dichtheid van natuurverbindingen in Nederland. Dat is ook gewenst, want door de geschiedenis heen heeft het GNR verschillende terreinen geworven, die versnipperd liggen. Naast de grootste natuurbrug van Europa, bij de Zanderij Crailo, is nu de Groene Schakel in uitvoering, die het Gooi zal verbinden met de Utrechtse Heuvelrug. Bij de reeds aangelegde natuurbruggen Hoorneboeg en Laarderhoogt gaat het GNR de werking voor de fauna de komende jaren verder optimaliseren. GNR is nauw betrokken bij de planvorming en aanleg van de laatste grote natuurverbinding, de Westerheidebrug over de N525, die de Westerheide en de Zuiderheide met elkaar zal verbinden. Daarnaast zet het GNR de komende jaren vol in op het optimaliseren van de kleinere faunaverbindingen zoals goten voor amfibieën en reptielen.

2. Bosbeheer

Het grootste deel (ongeveer 937 ha) van de totaal 1666 hectare bos in het gebied van het Goois Natuurreservaat is vitaal, natuurlijk bos in goede conditie. Maar voor een deel zijn de bossen nog oude productiebossen met slechts enkele soorten. Deze bossen gaan wij geleidelijk omvormen tot meer soortenrijk bos met oorspronkelijke boomsoorten. Dat worden bossen die robuust zijn en tegen een stootje kunnen om de klimaatverandering met hetere, droge periodes en vaker voorkomende en heftiger regenbuien te doorstaan. Met de komst van die oorspronkelijke boomsoorten wordt het bos ook interessant voor meer dieren, schimmels, planten en insecten.

3. Soortenrijkdom

GNR heeft de afgelopen jaren een nieuw en uniek Beheerregistratiesysteem gebouwd. Van daar uit zijn meerjaren beheerplannen voor het behoud en bescherming van de natuur gemaakt. Deze plannen hebben de goedkeuring van de provincie gekregen, en daarmee is de SNL subsidie voor natuurbeheer voor de komend jaren veilig gesteld. In lijn met onze beheervisie en de beheerplannen is aandacht voor biodiversiteit een hoofd thema. In ons beheer wordt actief gewerkt en laten we de natuurontwikkeling haar gang gaan om variatie, kleinschaligheid, structuur en diversiteit te bevorderen. De verscheidenheid en overgangen van natuurtype geeft een verhoogde soortenrijkdom. Daarnaast zijn we bewust van invloeden van buitenaf, zoals stikstofdepositie, klimaatverandering, droogte en water kwaliteit. Waar mogelijk wordt hier in ons beheer mitigerend op getreden, bijvoorbeeld door het programma natuur via de provincie. Belangrijk hierbij de monitoring van de biodiversiteit en bij behorende natuurontwikkeling. In de komende jaren gaan nog verder monitoren zodat we nóg gerichtere maatregelen kunnen nemen om de soortenrijkdom in het Goois Natuurreservaat te behouden en verder te verbeteren. Hierbij houden we rekening met de impact van klimaatverandering en de milieukwaliteit die onder druk staat.

4. Balans tussen recreatie en natuurbescherming

In de statuten van het in 1932 opgerichte Stichting Goois Natuurreservaat staat als doel:

De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, ten einde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden, en aan het publiek, door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren.'

Recreatie en natuurbehoud horen dus al sinds 1932 bij het Goois Natuurreservaat. In coronatijd hebben een ongekend aantal mensen de prachtige natuur in het Gooi ontdekt. Een ommetje in de natuur was lange tijd het enige wat nog kon. Deze drukte in de natuur kende ook een keerzijde, namelijk een grote druk op de prachtige en kwetsbare natuur. De komende jaren zal het GNR stevig inzetten op de balans tussen natuurbescherming en recreatie. We gaan een recreatiemonitor opzetten, de recreatieve voorzieningen

kwalitatief verbeteren, sluispaadjes afsluiten en een verkenning starten naar maatregelen om kwetsbare gebieden nog beter te beschermen. Het doel is hierbij om zo goed mogelijk de balans tussen natuur en recreatie te vinden. Dit is een continue proces en vraagt steeds om afstemming, om verschillende recreatie/bezoekers stromen te geleiden en om de impact van de bezoekers op de natuur zo laag mogelijk te houden, terwijl men nog steeds welkom blijft om van die natuur te genieten.

5. Fondsenwerving

De komende jaren zal het GNR nog meer inzetten op giften, donateurs en fondsenwerving. Wij hebben onderzoeken gedaan naar naamsbekendheid, bekendheid met het werk van GNR en geefmotieven. Dat is een goede basis voor onze strategie voor gerichte fondsenwerving en het werven van meer donateurs. Dat is hard nodig, want deze inkomsten helpen het GNR om extra projecten te doen in de natuur en nieuwe natuurterreinen te kunnen aankopen, zodat het 90 jarige Goois Natuurreservaat ook de komende decennia kan floreren, voor onze kinderen en kleinkinderen.

6. Projecten

Dankzij de toegezegde bijdragen van onder andere de Nationale Postcode Loterij kan het Goois Natuurreservaat de komende jaren weer een aantal projecten realiseren of opstarten.

Het projectbureau is volledig operationeel, en projectmatig werken is doorgevoerd in de hele organisatie.

Het werken met integraal projectmanagement wordt verder vormgegeven. Daarbij speelt omgevingsmanagement een belangrijke rol. Voor de komende jaren staan verschillende projecten op de planning waaronder: Vernieuwing van groepsverblijf 't Laer, gefaseerde realisatie van de toelopen natuurverbinding Hoorneboeg en natuurverbinding Laarderhoogt. Voltooiing De Groene Schakel wordt in 2023 afgerond net als het project Plan Huydecopersweg. In 2023 krijgt het Programma Natuur meer vorm en wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Diverse parkeer en dagrecreatieterreinen worden aangepakt en wordt de terreinbebording aangepast of vervangen.

7. Toekomstbestendige organisatie

Het Definitief Ontwerp van de organisatie is in 2021 geëvalueerd en de aanbevelingen zijn opgepakt. De directeur-rentmeester en de medewerkers richten zich op de verdere doorontwikkeling van de organisatie door in te zetten op versterking van efficiëntie in organisatieprocessen, o.a. door digitalisering en projectmatig werken waarbij flexibiliteit en planmatig werken in evenwicht zijn. We gaan in 2022 een strategisch personeelsplan uitwerken als kader voor de komende jaren. Tot slot gaan we nog meer inzetten op duurzaamheid. Daarvoor heeft het Goois Natuurreservaat de sustainable development goals van de Verenigde Naties (SDG's) omarmd die we gaan vertalen naar onze werkwijze en bedrijfsvoering.

2. Financieel beleid 2023

2.1. Financiële uitgangspunten voor 2023

Bij het opstellen van de begroting 2023 hebben de participanten de wens te kennen gegeven om met "financiële terughoudendheid" invulling te geven aan de begroting.

Voor de loon- en prijsstijging wordt rekening gehouden met de percentages, zoals in de laatst gepubliceerde Macro Economische Verkenning 2022 (publicatie september 2021, kerngegevens collectieve sector). Voor 2023 is de loonmutatie geraamd op 1,9% (prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers) en de prijsmutatie op 1,6% stijging (prijs netto materiële overheidsconsumptie).

De totale participantenbijdrage 2022 bedroeg € 3.272.330. Rekening houdende met bovenstaande loonstijging van 1,9% houdt dit voor het GNR, voor de loongevoelige component in de participantenbijdrage, een stijging in van € 46.750.

De geraamde prijsstijging van 1,6%, zorgt voor een aanvullende stijging van € 15.000.

De geuite wens van de participanten hebben wij vertaald in het feit dat we voor de begroting 2023 de component prijsmutatie in de participantenbijdrage op nul hebben gezet. De uitgaven budgetten worden daarmee bevroren op het prijspeil 2022. Deze handelwijze gekoppeld aan het feit dat de inflatie de laatste maanden fors aan het toenemen is en de algehele onzekere ontwikkeling van de prijzen in de (nabije) toekomst

als gevolg van externe factoren (naweeën van de COVID-pandemie en de ontwikkelingen in Oost-Europa), maken dat het risico op een nadelig jaarrekening saldo in 2023 toeneemt. Dit risico wordt gelet op de hoogte van de aanwezige (bestemmings)reserves en de mogelijke prijsaanpassing in de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) als aanvaardbaar beschouwd.

Indexatie

Voor het jaar 2023 is op basis van de laatst gepubliceerde Macro Economische Verkenning een loonmutatie meegenomen van + 1,9%.

- *Bron: Middellange termijnramingen uit de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Economisch Planbureau.*

Uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020 tot en met 2023

In de begroting zijn een aantal éénmalige uitgaven opgenomen die samenhangen met het uitvoeringsprogramma, het betreft de navolgende onderwerpen:

- In het kader van de ingezette transitie van het GNR was een éénmalig budget gereserveerd voor het door ontwikkelen van de digitale werkprocessen. Als gevolg van de COVID-pandemie zijn een aantal werkzaamheden naar latere jaren doorgeschoven. Verwacht wordt dat in 2023 nog éénmalig een bedrag van € 25.000 nodig is voor met name de tweede fase (1e fase is bij de 1e begrotingswijziging 2022 geraamd) onder andere inrichting van een digitaal archief. Dekking ten laste van de Algemene Egalisatie reserve.
- In het uitvoeringsprogramma was destijds opgenomen dat een recreatieonderzoek opgestart zou worden, in 2022 vinden de voorbereidingen plaats en in 2023 zal het onderzoek daadwerkelijk plaatsvinden. De kosten hiervoor worden geraamd op € 50.000. Dekking ten laste van de Algemene Egalisatie reserve.

2.2. Begroting 2023 van baten en lasten

Staat van baten en lasten naar kosten- en opbrengstsoorten			
Lasten:	B2023	Baten:	B2023
Personeel		Eigen inkomsten	
Lonen en salarissen	€ 2.742.620	Huren en pachten	€ 413.750
Overige personeelskosten	€ 132.100	Beheervergoedingen van derden	€ 24.500
Inhuur (Uitzendkracht/Detachering)	€ 22.140	Overige eigen inkomsten	€ 70.080
		Fondsenwerving	€ 126.000
	€ 2.896.860		€ 634.330
Bedrijfsvoering		Subsidies en bijdragen derden	
Huisvesting	€ 89.860	Stichting Natuur en Landschap	€ 698.755
Automatisering	€ 98.600	Subsidie	€ 8.500
Kantoorkosten	€ 71.560	Steunstichting GNR	€ 116.090
Afschrijvingen	€ 175.640		€ 823.345
	€ 435.660		
Bestuur en algemene organisatiekosten	€ 133.650		
Beheerslasten	€ 1.564.060		
Projecten (excl. personeel)	€ 2.092.230	Projecten	€ 2.276.500
Toevoegingen reserves	€ 14.795	Aanwending reserves	€ 84.000
	€ 7.137.255		€ 3.818.175
		Participantenbijdrage (structureel)	€ 3.319.080
Totale lasten	€ 7.137.255	Totale baten	€ 7.137.255

2.3. Meerjarenramingen (inclusief projectenprogramma) 2023 tot en met 2026

Meerjarenramingen 2023-2026		2023	2024	2025	2026
Uitgaven:					
<i>in € 1.000 prijspeil 2023</i>					
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)					
<i>structureel</i>	regulier	€ 2.564,8	€ 2.564,8	€ 2.564,8	€ 2.564,8
<i>incidenteel</i>	uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020-2023	€ 50,0	€ -	€ -	€ -
	totaal uitgaven Natuurbeheer en recreatie	€ 2.614,8	€ 2.564,8	€ 2.564,8	€ 2.564,8
Projecten					
<i>structureel</i>	regulier	€ 254,8	€ 254,8	€ 254,8	€ 254,8
<i>incidenteel</i>	projectenprogramma	€ 2.092,2	€ 2.043,2	€ 993,2	€ 815,7
	totaal uitgaven Projecten	€ 2.347,0	€ 2.298,0	€ 1.248,0	€ 1.070,5
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers					
<i>structureel</i>	regulier	€ 590,8	€ 590,8	€ 590,8	€ 590,8
<i>incidenteel</i>	uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020-2023	€ -	€ -	€ -	€ -
	totaal uitgaven Communicatie, educatie....	€ 590,8	€ 590,8	€ 590,8	€ 590,8
Belangenbehartiging, beleid en participanten					
<i>structureel</i>	regulier	€ 1.559,7	€ 1.559,7	€ 1.559,7	€ 1.559,7
<i>incidenteel</i>	uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020-2023	€ 25,0	€ -	€ -	€ -
	totaal uitgaven Bestuursondersteuning,	€ 1.584,7	€ 1.559,7	€ 1.559,7	€ 1.559,7
Totale lasten		€ 7.137,3	€ 7.013,3	€ 5.963,3	€ 5.785,8

Meerjarenramingen 2023-2026		2023	2024	2025	2026
Inkomsten:					
<i>in € 1.000 prijspeil 2023</i>					
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)					
<i>structureel</i>	regulier	€ 1.169,8	€ 1.169,8	€ 1.169,8	€ 1.169,8
<i>incidenteel</i>	uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020-2023	€ 59,0	€ 9,0	€ 9,0	€ 9,0
	totaal inkomsten Natuurbeheer en recreatie	€ 1.228,8	€ 1.178,8	€ 1.178,8	€ 1.178,8
Projecten					
<i>structureel</i>	regulier				
<i>incidenteel</i>	projectenprogramma	€ 2.276,5	€ 2.227,5	€ 1.177,5	€ 1.000,0
	totaal inkomsten Projecten	€ 2.276,5	€ 2.227,5	€ 1.177,5	€ 1.000,0
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers					
<i>structureel</i>	regulier	€ 279,8	€ 279,8	€ 279,8	€ 279,8
	uitvoeringsprogramma beleidsplan 2020-2023	€ -	€ -	€ -	€ -
	totaal inkomsten Communicatie,	€ 279,8	€ 279,8	€ 279,8	€ 279,8
Belangenbehartiging, beleid en participanten					
<i>structureel</i>	participantenbijdragen	€ 3.327,1	€ 3.327,1	€ 3.327,1	€ 3.327,1
<i>incidenteel</i>		€ 25,0	€ -	€ -	€ -
	totaal inkomsten Bestuursondersteuning....	€ 3.352,1	€ 3.327,1	€ 3.327,1	€ 3.327,1
Totale baten		€ 7.137,3	€ 7.013,3	€ 5.963,3	€ 5.785,8

2.4. Risicoparaagraaf 2023

Personeel

De stichting is qua rechtsvorm een particuliere stichting. De rechtspositie van het personeel is gebaseerd op de rechtspositie van de provincie. Dit houdt in dat de stichting in het kader van de sociale zekerheid aangemerkt wordt als een zogenaamde 'eigenrisicodragers' en dat het personeel voor de pensioenvoorziening is ondergebracht bij de APG groep (voorheen ABP).

Het eigen risicodragerschap brengt, zoals het woord al aangeeft, de nodige risico's met zich mee. Bij ontslag of beëindiging van een dienstverband van een personeelslid, ook als gevolg van het van rechtswege ophouden van het dienstverband (aanstelling voor bepaalde tijd), houdt dit in dat de WW-uitkeringslasten ten laste komen van de stichting. In de CAO ingaande 1 juli 2017 is afgesproken dat afhankelijk van het arbeidsverleden en de leeftijd van de betrokkene deze uitkering maximaal 36 maanden kan duren. Ter afdekking van deze risico's is in 2016 hiervoor een voorziening ingesteld, ultimo 2021 is een bedrag van ruim € 192.000 beschikbaar en lopen er een tweetal verplichtingen tot en met medio november 2022.

De stichting is ook eigen risicodragers voor (langdurig) ziekteverzuim. Uit eerder onderzoek is gebleken dat het niet rendabel is om hiervoor een verzekering af te sluiten. Voor vervanging wegens (langdurige) ziekte is binnen de exploitatie geen bedrag opgenomen. Gelet op de grootte van de organisatie kan dit vooral gevolgen hebben voor de dagelijkse bedrijfsvoering. Bij een aantal (langdurige) ziektegevallen tegelijkertijd bestaat het risico dat werkzaamheden niet meer uitgevoerd worden en toezicht en handhaving in de terreinen noodgedwongen zullen moeten worden verminderd, dan wel moeten worden uitbesteed.

Projecten

De projectuitvoering kent een aantal risico's, te weten:

1. De eigen bijdrage voor de uitvoering van de projecten en een deel van de werkzaamheden van het projectenbureau verkrijgt de stichting onder meer via de Stichting Steun Goois Natuurreservaat. Deze stichting krijgt haar inkomsten uit begunstigersbijdragen, nalatenschappen en een jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. Vooral de laatste bijdrage is een substantieel bedrag. In 2021 heeft een evaluatie van de bijdrage aan GNR plaatsgevonden. Over de uitkomst is GNR begin 2022 geïnformeerd. De strekking is dat er perspectief is op 3 jaar een bijdrage van € 900.000 per jaar met een looptijd van 2022 t/m 2024. Er zijn een aantal aandachtspunten geformuleerd waaraan in de tussen liggende periode moet worden gewerkt. Wanneer het Goois Natuurreservaat niet meer als beneficiant van de NPL wordt aangemerkt en de participanten geen vervangende financiële middelen beschikbaar stellen, zullen de ambities voor het realiseren van projecten in overeenstemming met de dan beschikbare middelen moeten worden bijgesteld.
2. Veel van deze projecten kennen behalve de eigen bijdrage ook subsidies en bijdragen van derden. De subsidies en bijdragen van derden zijn gebaseerd op vooraf ingediende kostenramingen. Eventuele overschrijdingen bij de uitvoering zijn veelal niet verrekenbaar en komen voor risico en rekening van de stichting. Voor de afdekking van dit risico wordt een bedrag in de bestemmingsreserve natuurbeheer aangehouden

Subsidie Natuur- en Landschapsbeheer

Vanaf 2017 ontvangt de stichting in het kader van de Subsidieregeling Natuur en Landschap voor een periode van zes jaar subsidie. Vanaf 2020 wordt jaarlijks een bedrag van circa € 700.000 ontvangen. Tijdens de subsidieperiode 2017-2022 zal de stichting verantwoording moeten afleggen over de wijze waarop ze in deze periode het beheer wordt uitgevoerd en hoe dat in relatie staat tot de in de beschikking opgenomen prestatieverplichtingen. De SNL monitoring die door ons wordt gedaan draagt bij aan het inzichtelijk maken van de behaalde natuurdoelen. Wanneer onvoldoende wordt voldaan aan de prestatieverplichtingen, zou de subsidieverstreker een deel van de subsidie kunnen terugvorderen.

BTW Compensatiefonds

De stichting is door de Belastingdienst (BD) aangemerkt als samenwerkingsverband dat met betrekking tot de omzetbelasting de transparantieregeling mag toepassen. Dit houdt in dat de door de Stichting Goois Natuurreservaat betaalde omzetbelasting momenteel verrekend wordt door de participanten van het Goois Natuurreservaat. De stichting of de participanten kunnen aan de beschikking van de Inspecteur BD echter geen rechten ontlenen ten aanzien van het duurzaam voortbestaan van deze aanmerking. Hoewel deze onzekerheid niet direct een risico voor de stichting inhoudt, betreft dit wel een mogelijk risico voor de participanten en daarmee toch een indirect risico voor de stichting.

2.5. Begroting van baten en lasten DAEB en niet-DAEB activiteiten

bedragen in € 1	DAEB		niet-DAEB		Totalen	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ 2.466.130	€ 766.255	€ 148.675	€ 462.550	€ 2.614.805	€ 1.228.805
Projecten	€ 2.346.990	€ 2.276.500	€ -	€ -	€ 2.346.990	€ 2.276.500
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	€ 563.665	€ 237.760	€ 27.125	€ 42.070	€ 590.790	€ 279.830
Belangenbehartiging, beleid en participanten	€ 1.584.670	€ 3.352.120	€ -	€ -	€ 1.584.670	€ 3.352.120
Totalen	€ 6.961.455	€ 6.632.635	€ 175.800	€ 504.620	€ 7.137.255	€ 7.137.255

2.6. Ontwikkeling participantenbijdragen in meerjarig perspectief

De Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren, Amsterdam en provincie Noord-Holland werken al sinds 1932 in de Stichting Goois Natuurreservaat samen in het belang van duurzame instandhouding van het natuurgebied Goois Natuurreservaat. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan, voor het laatste in 1992 waarin is vastgelegd dat de deelnemende partijen het jaarlijkse negatieve saldo van de Stichting Goois Natuurreservaat dekken en hoe de gezamenlijke jaarlijkse financiële bijdrage wordt verdeeld over de partijen.

Vanaf 2012 heeft de participant Amsterdam aangegeven uit te willen treden. In 2021 is overeenstemming bereikt over de voorwaarden waaronder Amsterdam kan uit treden. De Participant Amsterdam stelt een uittreedsom van € 5,2 miljoen beschikbaar (een bedrag van € 4 miljoen ineens en met ingang van 2021 4 jaarlijkse termijnen van € 312.570).

Daarnaast is in 2021 ook overeenstemming bereikt met de participant Provincie Noord-Holland (PNH) over uittreding uit het GNR. De provincie stelt een uittreedsom beschikbaar van € 16 miljoen, hierop moet de bijdrage die over 2021 is betaald (€ 861.120) in mindering worden gebracht.

Berekeningsmethodiek participanten bijdrage 2023

De totale participantenbijdrage 2023 is berekend op € 3.319.080, te weten de vastgestelde bijdrage 2022 ad € 3.272.330 verhoogd met de looncompensatie ad € 46.750. Deze totale bijdrage is in eerste instantie verdeeld over de achterblijvende Gooise participanten, indachtig het bestuurlijk uitgangspunt dat de achterblijvende participanten verantwoordelijk zijn voor de financiële continuïteit van het GNR.

Volgens de oude samenwerkingsovereenkomst kwam 35% van de participantenbijdrage ten laste van de uit te treden participanten. In 2022 is de totale bijdrage voor Amsterdam en PNH vastgesteld op € 1.155.700, voor de begroting 2023 is dit bedrag verhoogd met 35% van € 46.750, zijnde afgerond € 16.360. Het totale aandeel van deze twee voormalige participanten in de berekende bijdrage voor het dienstjaar 2023 komt daarmee op € 1.172.060. Dit bedrag zal uit het totaal van de ontvangen uittreedsommen moeten worden betaald aan het GNR.

Voor de berekening van de feitelijk door de Gooise participanten te betalen bijdrage over 2023 is vervolgens het bedrag van € 1.172.060, in verhouding naar oorspronkelijk berekende bijdrage, in mindering gebracht op de te betalen bijdragen van de Gooise participanten.

Omdat de provincie ook deelnam in de bijdrage voor het onderhoud van de rijwielpaden is deze berekening ook herzien. De toerekening aan de participanten vond plaats door een procentuele verdeling (van het totale budget ad € 138.020 kwam 40,9% ten laste van de provincie. Voor 2023 is eenvoudigheid halve het totaalbudget verdeeld over de achterblijvende participanten door het

percentage van de provincie te elimineren en de onderlinge verhouding van de achterblijvende participanten te handhaven.

Naar aanleiding van het uittreden van de twee participanten zal er ook een (ver)nieuwe(de) samenwerkingsovereenkomst moeten worden opgesteld. In het verleden heeft het bestuur uitgesproken de bijdrage voor de rijwielpaden integraal onderdeel te laten uitmaken van de totale participantenbijdrage. In afwachting hiervan is de verdeling van de bijdragen voor de rijwielpaden in deze paragraaf daarom nog op de "klassieke" manier weergegeven.

NB Bij de tabel met ontwikkeling van de bijdrage in de periode 2012-2023 is al wel de bijdrage voor de fietspaden geïntegreerd.

Participantenbijdragen inclusief rijwielpadenbijdrage

<i>bedragen in €</i>	Jaar	Uitgangspunt	loon/prijsstijging	bijdrage beheer	aanpassing	bijdrage totaal
	2012	1.910.364	41.791	1.952.155	194.955-	1.757.200
	2013	1.952.150	45.470	1.997.620	121.500-	1.876.120
	2014	1.873.170	36.190	1.909.360	66.710-	1.842.650
	2015	1.909.360	-	1.909.360	249.885	2.159.245
	2016	1.909.360	34.350	1.943.710	205.017	2.148.727
	2017	1.943.710	32.160	1.975.870	420.000	2.395.870
	2018	2.395.870	51.100	2.446.970	345.000	2.791.970
	2019	2.791.970	55.430	2.847.400	260.000	3.107.400
	2020	3.107.400	83.100	3.190.500	75.000	3.265.500
	2021	3.265.500	77.040	3.342.540	-	3.342.540
	begroting 2022	3.342.540	31.000	3.373.540	101.210-	3.272.330
	begroting 2023	3.272.330	46.750	3.319.080		3.319.080

Participantenbijdrage 2023

De berekende participantenbijdrage voor het 2023 wordt als volgt verdeeld:

Bijdragen participanten 2023	Bijdrage (in €)
Reguliere participantenbijdrage 2023	3.181.060
Bijdrage rijwielpaden 2023	138.020
Bijdragen participanten	3.319.080

Verdeling Gooise gemeenten reguliere bijdrage	Inwoners per 01-01-22 *1	Bijdrage (in €)
Gemeente Blaricum	12.358	182.510
Gemeente Gooise Meren	58.846	869.080
Gemeente Hilversum	91.721	1.354.600
Gemeente Huizen	40.941	604.650
Gemeente Laren	11.526	170.220
Bijdragen Gooise gemeenten	215.392	3.181.060

*1 voorlopige CBS cijfers gepubliceerd per 25-02-2022

Beheer rijwielpaden

Met ingang van 2006 is het beheer van de rijwielpaden van de Rijwielpadenvereniging ondergebracht bij het Goois Natuurreservaat. De financiële bijdragen voor dit beheer zijn met ingang van 2006 rechtstreeks beschikbaar gesteld aan het Goois Natuurreservaat.

In afwachting van de actualisatie van de samenwerkingsovereenkomst wordt hieronder de verdeling van de bijdrage nog op de "klassieke manier weergegeven".

Overzicht bijdragen beheer rijwielpaden:

(bijdragen in €) 2023	Verdeling	Bijdrage 2022	Correctie	Bijdrage 2023
Provincie Noord-Holland		59.310	59.310-	-
Gemeente Blaricum	5,8%	8.420	5.820	14.240
Gemeente Gooise Meren	12,0%	17.400	12.040	29.440
Gemeente Hilversum	24,6%	28.670	24.690	53.360
Gemeente Huizen	11,5%	16.680	11.540	28.220
Gemeente Laren	5,2%	7.540	5.220	12.760
	59,1%	138.020	-	138.020

Totale structurele participantenbijdrage 2023

De participantenbijdrage voor 2023, inclusief de bijdragen voor het beheer van de rijwielpaden wordt als volgt:

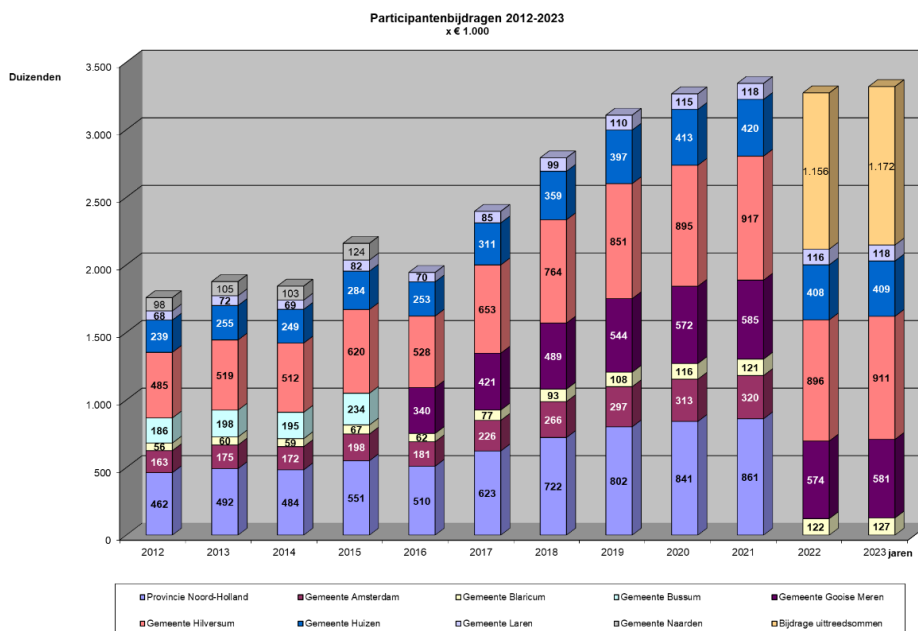
in €	Bijdrage regulier beheer	Beheer rijwiel-paden	Totale bijdrage 2023	aanwending uittreedsom A'dam+PNH *2	Netto bijdrage 2023	bijdrage 2022	Mutatie t.o.v. 2022
Gemeente Blaricum	182.510	14.240	196.750	-69.480	127.270	122.180	5.090
Gemeente Gooise Meren	869.080	29.440	898.520	-317.290	581.230	574.340	6.890
Gemeente Hilversum	1.354.600	53.360	1.407.960	-497.190	910.770	896.410	14.360
Gemeente Huizen	604.650	28.220	632.870	-223.480	409.390	407.680	1.710
Gemeente Laren	170.220	12.760	182.980	-64.620	118.360	116.020	2.340
totalen	3.181.060	138.020	3.319.080	-1.172.060	2.147.020	2.116.630	30.390
Te ontvangen jaarlijkse bijdrage uit de uittreedsommen Amsterdam en de provincie					1.172.060	1.155.700	16.360
Totale participantenbijdrage voor het GNR in 2023					3.319.080	3.272.330	46.750

*2 In 2022 was het aandeel van PNH en Amsterdam gezamenlijk geraamd op € 1.155.700. Uitgaande van het feit dat deze participanten voor 35% bijdroegen aan de totale participantenbijdrage is hun aandeel van 2022 verhoogd met 35% van de loon- en prijsmutatie. De totaal aan te wenden uittreedsom wordt dan € 1.155.700 + 35% van € 46.750 = afgerond € 1.172.060.

Toelichting ontwikkeling participantenbijdrage per individuele participant

De totale participantenbijdrage stijgt met gemiddeld 1,4%, echter per individuele participant variëren de stijgingspercentages van 0,4% (Huizen) tot 4,1% (Blaricum). Deze verschillen worden veroorzaakt door het feit dat de totaal berekende netto participantenbijdrage wordt verdeeld volgens de inwoneraantallen per deelnemende participant. De totale bevolking van de participanten groeit jaarlijks, echter deze groei is niet gelijkmatig verdeeld over de participanten. De participant Huizen laat zelfs een dalend inwoneraantal zien. De overige participanten laten een toename zien, waarbij in absolute zin Hilversum de grootste toename kent met 541 inwoners (0,6% toename t.o.v. vorig jaar) en in relatieve zin Blaricum de grootste toename kent met een stijging van 3,4% (absolute aantal + 405).

Deze verschillen komen ook tot uitdrukking in de verschillende stijgingspercentages per participant.

3 Programma's/hoofdstukken

Hieronder vindt u de programma-indeling zoals die de afgelopen jaren is gehanteerd.

3.1 Natuurbeheer en recreatie

Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer De stichting komt in aanmerking voor provinciale natuurbeheersubsidie in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL). Er zijn 2 beschikkingen. De belangrijkste is de beschikking van provincie Noord-Holland die betrekking heeft op nagenoeg alle natuurgebieden. Voor het laatste beschikkingsjaar 2022 wordt een bijdrage ontvangen van € 695.000. Daarnaast is er een beperkte beschikking voor terreinen die in Utrecht liggen; de looptijd is van 2018-2023. Vanaf 2023 gaat een nieuwe beschikkingsperiode voor de gebieden in Noord-Holland in die loopt van 2023-2028.

Overigens is door het rijk aangegeven dat met terugwerkende kracht per kalenderjaar 2021, in het kader van het rijks Programma Natuur, een verhoging van de SNL-subsidiebijdragen zal worden doorgevoerd. De vergoedingen worden verhoogd van 75 naar 84% van de standaardkostprijs. Er is hiervoor nog geen aanvullende beschikking ontvangen; de gevolgen voor de begroting zijn dan ook nog niet verwerkt. Dat gebeurt als hierover zekerheid is verkregen. Een eventuele verhoging van het subsidiebedrag zal aangewend worden voor het opvangen van de niet gecompenseerde kostenstijgingen.

Beheerplannen

Voor het beheer van de natuurterreinen is een beheerplan noodzakelijk. In 2020 zijn een nieuwe beheervisie en beheerplan vastgesteld. De beheervisie en het beheerplan worden vervolgens uitgewerkt tot (jaarlijkse) activiteitenplanningen voor het dagelijks beheer van de verschillende terreinen. In de jaarlijkse activiteiten worden de reguliere activiteiten opgenomen maar ook specifieke activiteiten die moeten leiden tot verdere natuurontwikkeling of terrein verbeteringen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de cultuurhistorische en recreatieve doelen. Daarbij staat voorop dat we de voor het Gooi kenmerkende natuur-, cultuurhistorische- en landschapswaarden op een zorgvuldige en deskundige manier beheren. Waar mogelijk verhogen we de biodiversiteit en duurzaamheid van onze natuurgebieden, door gebieden met elkaar te verbinden.

Activiteiten worden vastgelegd in het Beheer Registratie Systeem (BRS). Hierdoor is het ook mogelijk om jaarlijkse activiteiten monitoring uit te voeren. Deze wordt ook vastgelegd in BRS en gebruikt voor de rapportage voor de SNL. Daarnaast wordt een plan van aanpak voor gerichte soortenmonitoring opgezet. Daarmee kunnen de resultaten van de monitoring betrokken worden bij de jaarlijkse beheerplannen.

Het in 2022 uitgewerkte onderzoek en bijbehorende maatregelenplan in verband met de hoge stikstofbelasting in onze natuurgebieden komt in 2023 de uitvoeringsfase.

Natuurbeheer

Het beheer van de bossen, heidevelden, graslanden, akkers (engen) e.d. vindt plaats volgens de uitgangspunten zoals vastgesteld in onze beheervisie en beheerplannen en sluit aan bij de voorwaarden van de subsidiebeschikking SNL. Dit betekent een beheer gericht op instandhouding van het natuurype en (zo mogelijk verhoging van) de natuurkwaliteit. Zoals gezegd, dit beheer wordt gepland, vastgelegd en gemonitord met behulp van het nieuwe BRS dat in 2021 operationeel is.

In 2019 en 2020 is een deel van het materieel voor het onderhoud van het terreinbeheer vervangen. Onder andere zijn een nieuwe tractor (2019) en kraanmachine (2020) aangeschaft. Hierdoor kan onder andere het maaibeheer en snoei- en kapwerkzaamheden van bomen efficiënter en in eigen beheer uitgevoerd worden. Dit heeft binnen het natuurbeheer geleid tot het minder uitbesteden van werk en daarmee tot efficiency besparingen. Hier tegen over staat wel dat op termijn het materieel eerder aan vervanging toe is.

Recreatie

De natuurterreinen van de stichting zijn grotendeels voor het publiek opengesteld. Vele honderdduizenden bezoekers wandelen, fietsen, rijden paard, laten de hond uit en sporten in het Goois Natuurreservaat. Ook zijn er vele wandeltochten en sportevenementen. Er zijn toegankelijkheidsbepalingen van kracht om de recreatie in goede banen te leiden. Het recreatiebeheer

richt zich op instandhouding van de recreatieve mogelijkheden waarbij de impact op de natuur wordt geminimaliseerd.

Binnen het fietspadennetwerk dat overgenomen is van de Rijkswielpadenvereniging liggen ook een aantal fietspaden in de provincie Utrecht (in Baarn 15,2 km en in Soest 3,4 km). De contracten met betrekking tot het beheer en onderhoud van deze paden lopen respectievelijk per 1 januari 2023 en 1 januari 2022 af. In onderling goed overleg is in 2021 aan beide gemeenten kenbaar gemaakt dat het GNR de contracten niet zal verlengen en het beheer en onderhoud terug wordt overgedragen. In de begroting 2023 zijn de ramingen voor uitgaven en inkomsten hiervoor niet meer opgenomen.

Veiligheid

Veiligheid voor mens en dier is een belangrijk speerpunt in ons beheer. Wij zetten in op het in stand houden van duidelijke en veilige routestructuren. Als er onveilige situaties in onze terreinen worden gesignaleerd ondernemen wij actie.

Grondverwerving en -verkrijging

In potentie zijn alle terreinen in het Gooi met natuurschoon (met waarden van natuur, landschap of cultuurhistorie) voor de stichting aankoopwaardig. Steeds wordt per terrein afgewogen of verwerving wenselijk en mogelijk is. Verwerving vindt bij voorkeur plaats tegen een symbolische koopsom en zo nodig met giften of bijdragen van fondsen. Dit gebeurt op basis van het in vastgestelde Handelingskader grondverwerving uit 2021.

Het GNR heeft niet alleen gronden, maar ook vastgoed. Er is in 2022 een visie op vastgoedbeheer ontwikkeld met daarbij een vastgoedbeheerplan die in 2023 gaat doorwerken in het beheer, de exploitatie en de jaarlijkse begroting vanaf 2024.

Financiën

Natuurbeheer en recreatie (inclusief vastgoed)	begroting 2023		
	REK 2021	B2022 G	B2023
Totale lasten regulier	€ 2.544.304	€ 2.542.660	€ 2.550.010
Totale baten regulier	€ 1.315.417	€ 1.195.735	€ 1.169.805
Saldo regulier	€ -1.228.888	€ -1.346.925	€ -1.380.205
Totale lasten incidenteel	€ -	€ -	€ 50.000
Totale baten incidenteel	€ -	€ -	€ -
Saldo incidenteel	€ -	€ -	€ -50.000
Saldo voor mutaties reserves	€ -1.228.888	€ -1.346.925	€ -1.430.205
Toevoeging aan reserve	€ 348.124	€ 17.065	€ 14.795
Onttrekking aan reserve	€ 78.069	€ -	€ 59.000
Saldo na mutaties reserves	€ -1.498.943	€ -1.363.990	€ -1.386.000
Toelichting mutatie t.o.v. 2022 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Eenmalige kosten recreatie onderzoek	€ 50.000		€ 50.000
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
loon aanpassingen	€ 29.965		€ 29.965
Structurele doorwerking diverse aanpassingen jaarrekening 2021	€ 5.935		
Aframen uitgaven onderhoud Utrechtse fietspaden	€ -28.550		€ -28.550
Aframen inkomsten onderhoud Utrechtse fietspaden		€ -25.930	€ 25.930
loon aanpassingen			€ -
doorwerkingen jaarrekening 2020			€ -
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Aanwending Algemene Egalisatie reserve tbv recreatie onderzoek		€ 50.000	€ -50.000
Aanwending Bestemmingsfonds verwerving en beheer Kocherbos		€ 9.000	€ -9.000
Toevoeging bestemmingsreserve vervanging materieel RPV verlaging ivm afstoten beheer Utrechtse gemeenten	€ -2.270		€ -2.270
Totalen	€ 55.080	€ 33.070	€ -22.010

3.2 Projecten

Projectenprogramma

Het projectenprogramma is sinds enkele jaren onderdeel van het uitvoeringsprogramma dat bij het beleidsplan hoort. Samen geven deze drie documenten inzicht in de prioriteiten voor een periode van 4 jaar. Het projectenprogramma draagt bij aan de projectmatige aanpak en een betere sturing op realisatie van projecten.

Projecten die in 2023 en in de daarop volgende jaren worden uitgevoerd zijn o.a.:

- *Het vernieuwen en opheffen van parkeer- en dagrecreatieterreinen voortvloeiend uit de in 2019 ontwikkelde visie en de in 2021 opgestelde prioriteitenlijst;*
- *Vernieuwing van groepsverblijf 't Laer;*
- *Realisatie van het meerjarig project natuurverbinding Hoorneboeg en kwaliteitsverbetering van het deelgebied Hilversums Wasmeer is gestart;*
- *Realisatie van het meerjarenproject natuurverbinding Laarderhoogt;*
- *GNR participeert in provinciaal project om te komen tot een definitief ontwerp voor natuurbrug N525/Westerheide*
- *Voltooiing De Groene Schakel in laatste fase van uitvoering;*
- *Inrichting Plan Huydecopersweg in laatste fase van uitvoering;*
- *Aanpassing/ vervanging terreinbebording;*
- *In 2023 krijgt het Programma Natuur meer vorm en wordt een uitvoeringsplan opgesteld.*
- *Vorbereiding voor de realisatie van een tweede schaapskooi, zo mogelijk gecombineerd met een bezoekerscentrum;*

Een deel van de projecten die in 2023 ter hand worden genomen, vloeit voort uit inventariserende projecten die in het midden of najaar van 2022 gereedkomen. Op basis van de resultaten van deze inventarisaties worden keuzes gemaakt voor de aansluitende uitvoeringsfase van de projecten. Dat maakt dat de (financiële) raming en planning van deze projecten nog een onzekerheidsmarge bevat.

In het najaar van 2022 wordt het projectenprogramma en het uitvoeringsprogramma geactualiseerd op basis van de dan beschikbare concretere informatie. De cijfers die hieruit voortvloeien zullen verwerkt worden in de 1^e begrotingswijziging voor 2023 en de begrotingen van 2024 en verder.

Financiën

Projecten	begroting 2023		
	REK 2021	B2022 G	B2023
Totale lasten regulier	€ 243.943	€ 247.080	€ 254.760
Totale baten regulier		€ -	€ -
Saldo regulier	€ -243.943	€ -247.080	€ -254.760
Totale lasten incidenteel	€ 127.757	€ 2.874.730	€ 2.092.230
Totale baten incidenteel	€ 235.490	€ 2.949.000	€ 2.276.500
Saldo incidenteel	€ 107.733	€ 74.270	€ 184.270
Saldo voor mutaties reserves	€ -136.210	€ -172.810	€ -70.490
Toevoeging aan reserve	€ 3.014	€ -	€ -
Onttrekking aan reserve	€ 3.197	€ 110.000	€ -
Saldo na mutaties reserves	€ -136.027	€ -62.810	€ -70.490
Specificatie van de organisatieonderdelen	Lasten	Baten	Saldo
Projectenburo	€ 254.760	€ 184.270	€ -70.490
Projecten	€ 2.092.230	€ 2.092.230	€ -
Totalen	€ 2.346.990	€ 2.276.500	€ -70.490
Toelichting mutaties t.o.v. 2022 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Zie het geactualiseerde projectenprogramma bij deze begroting	€ -672.500	€ -672.500	€ -
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
loon aanpassingen	€ 7.680	€	€ 7.680
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Totalen	€ -664.820	€ -672.500	€ -7.680

3.3 Communicatie, draagvlak, educatie, voorlichting en vrijwilligers

In 2023 wordt de profilerings- en fondsenwervingsstrategie van Goois Natuurreservaat met bijbehorend uitvoeringsprogramma voortgezet om de zichtbaarheid van en het draagvlak voor het Goois Natuurreservaat te vergroten, (nieuwe) fondsen te werven en inkomsten uit verdienmogelijkheden te verwerven. Op basis van eerdere onderzoeken, richten we ons op kansrijke activiteiten als een extra wervingscampagne, specifieke aanvragen bij vermogensfondsen, werven van bedrijfsbeschermers en nalatenschappenwerving. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de wijze waarop de interne organisatie zich naar buiten toe presenteert.

Vanaf 2022 wordt de educatievisie met een looptijd van 3 jaar geïmplementeerd. Het GNR wil bereiken dat alle jeugd in het Gooi tussen 4 en 18 jaar via een educatieprogramma topervaringen beleeft in de gebieden van het Goois Natuurreservaat. Daarnaast wil het GNR ook voor inwoners/volwassen bezoekers aan de gebieden een aantal specifieke activiteiten aanbieden, met name in aansluiting op actuele ontwikkelingen. Door deze ervaringen en activiteiten willen wij bereiken dat deze doelgroepen het verhaal van de Gooise natuur leren kennen, een band opbouwen met de natuur in hun eigen omgeving, respect en zorgzaamheid ontwikkelen en het belang inzien van natuurbescherming.

Financiën

Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	begroting 2023		
	REK 2021	B2022 G	B2023
Totale lasten regulier	€ 559.410	€ 590.540	€ 590.790
Totale baten regulier	€ 180.833	€ 279.830	€ 279.830
Saldo regulier	€ -378.577	€ -310.710	€ -310.960
Totale lasten incidenteel	€ -	€ -	€ -
Totale baten incidenteel	€ 224.000	€ -	€ -
Saldo incidenteel	€ 224.000	€ -	€ -
Saldo voor mutaties reserves	€ -154.577	€ -310.710	€ -310.960
Toevoeging aan reserve	€ 3.100	€ -	€ -
Onttrekking aan reserve	€ 3.495	€ -	€ -
Saldo na mutaties reserves	€ -154.182	€ -310.710	€ -310.960
Toelichting mutaties t.o.v. 2022 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
structurele doorwerking jaarrekening 2021	€ 250	€	€ 250
Ten gunste/laste van eigen reserves en voorzieningen			
Totalen	€ 250	€ -	€ -250

3.4 Belangenbehartiging, beleid en participanten

Het bestuursmodel van Stichting GNR gaat uit van een werkorganisatie onder leiding van de directeur-rentmeester en een voorwaardenscheppend bestuur. Dit betekent dat de omvang van het mandaat van de directeur-rentmeester is vergroot. De bevoegdheden van de directeur-rentmeester zijn vastgelegd in een directiestatuut. De bestuursregelingen zijn in 2021 geëvalueerd en wijzigingen worden in 2022 geïmplementeerd.

Stichting Steun Goois Natuurreservaat

De directeur-rentmeester is statutair lid van het (dagelijks) bestuur van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat. Zij is verantwoordelijk voor het inbrengen van het beleid van de Stichting Goois Natuurreservaat en het programmeren en aanvragen van doelgiften voor de uitvoering van projecten. De controller van het Goois Natuurreservaat is tevens controller van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat.

Participantenbijdragen

De stichting heeft eigen inkomsten uit pachten, huren, vergunningen, incidentele houtverkopen, vergoedingen voor werken voor derden, subsidies, giften van de Stichting Steun Goois Natuurreservaat en de Nationale Postcode Loterij, schenkingen en de verkoop van producten als fiets- en wandelboekjes. Daarnaast wordt het werk van het Goois Natuurreservaat mogelijk gemaakt door de bijdragen van de participanten (sinds 2021 de provincie Noord-Holland en de Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren) aan de begroting van de stichting. De bijdragen van de participanten vormen, samen met de subsidie op basis van de Subsidieregeling Natuur en Landschapsbeheer (welke verantwoord is onder Natuurbeheer en Recreatie) de financiële basis voor het dagelijks beheer van de natuurterreinen.

De provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam hebben besloten om per 1 januari 2021 uit te treden uit de Stichting Goois Natuurreservaat. Voor zowel de provincie als de gemeente Amsterdam is een uittredingsovereenkomst opgesteld met de overgebleven participanten (de Gooise gemeenten Hilversum, Gooise Meren, Blaricum, Laren en Huizen). Met de Gooise gemeenten is een uittreedsom uit onderhandeld waarmee het verlies van de jaarlijkse bijdragen van de uittredende participanten voor de komende jaren kan worden gecompenseerd. De uittreedsommen bedragen respectievelijk 5,2 miljoen euro (gemeente Amsterdam) en 16 miljoen (Provincie Noord-Holland). Over de wijze waarop deze gelden beheerd gaan worden, wordt nog een besluit genomen door de overgebleven participanten. Daarbij is het van belang om te anticiperen op de financiële toekomst van GNR als de uittreedsommen na zo'n 15-17 jaar verbruikt zijn en het structurele tekort van bijna 1,2 miljoen (het bedrag dat Amsterdam en PNH jaarlijks betaalden) door de overgebleven participanten moet worden opgevangen. Het moge duidelijk zijn dat het, vanuit het perspectief van de continuïteit van de Stichting Goois Natuurreservaat, van essentieel belang is, dat het jaarlijks exploitatietekort blijvend wordt gedekt. Alleen hierdoor zijn de exploitatie van de stichting en daardoor het duurzaam behoud van de prachtige én kwetsbare natuur en landschap en het recreatief gebruik in het Gooi in de toekomst voldoende verzekerd.

Rechtspositie

De Stichting Goois Natuurreservaat volgt de rechtspositie van de provincie Noord-Holland, de CAO Provinciale sector. In dat kader wordt opgemerkt dat er geen medewerkers zijn die in 2023 een inkomen genieten die boven de wettelijke norm ligt, zoals opgenomen in artikel 2.3 lid 1 van de Wet Normering Topinkomens (semi) publieke sector. Een actuele versie van de CAO is te vinden op de site van het Inter Provinciaal Overleg (IPO), www.ipo.nl/publicaties.

Financiën

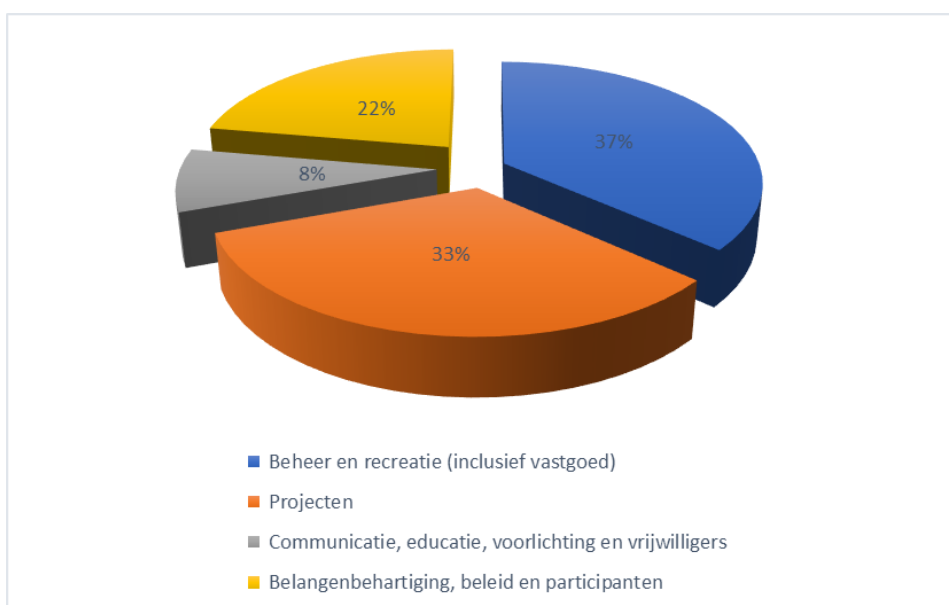
Belangenbehartiging, beleid en participanten	begroting 2023		
	REK 2021	B2022 G	B2023
Totale lasten regulier	€ 1.517.305	€ 1.542.860	€ 1.559.670
Totale baten regulier	€ 3.335.085	€ 3.280.370	€ 3.327.120
Saldo regulier	€ 1.817.779	€ 1.737.510	€ 1.767.450
Totale lasten incidenteel	€ -	€ 25.000	€ 25.000
Totale baten incidenteel	€ 6.578	€ -	€ -
Saldo incidenteel	€ 6.578	€ -25.000	€ -25.000
Saldo voor mutaties reserves	€ 1.824.358	€ 1.712.510	€ 1.742.450
Toevoeging aan reserve	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserve	€ -	€ 25.000	€ 25.000
Saldo na mutaties reserves	€ 1.824.358	€ 1.737.510	€ 1.767.450
Toelichting mutaties t.o.v. 2022 gewijzigd			
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
<i>Toelichting éénmalige mutaties:</i>			
Betreft uitgaven doorontwikkeling digitalisering GNR 1e en 2e fase			€ -
<i>Toelichting structurele mutaties:</i>			
structurele doorwerking jaarrekening 2021	€ 2.500		€ 2.500
loon aanpassingen 2023	€ 14.310		€ 14.310
loon compensatie participantenbijdrage 2023		€ 46.750	€ -46.750
Ten laste van eigen reserves en voorzieningen			
Besteding van de Algemene Egalisatie Reserve			€ -
Totalen	€ 16.810	€ 46.750	€ 29.940

4. Financieel beheer

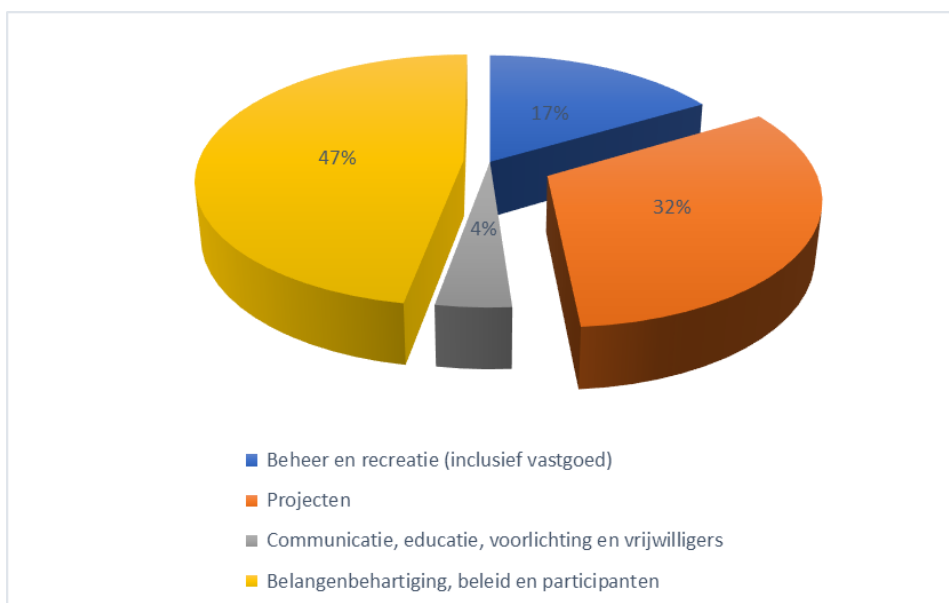
4.1. Recapitulatie

Recapitulatie programma's <i>naar uitgaven en inkomsten</i>					
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Mutaties reserves	Saldo na mutaties reserve
Beheer en recreatie (inclusief vastgoed)	€ 2.600.010	€ 1.169.805	€ -1.430.205	€ -44.205	€ -1.386.000
Projecten	€ 2.346.990	€ 2.276.500	€ -70.490	€ -	€ -70.490
Communicatie, educatie, voorlichting en vrijwilligers	€ 590.790	€ 279.830	€ -310.960	€ -	€ -310.960
Belangenbehartiging, beleid en participanten	€ 1.584.670	€ 3.327.120	€ 1.742.450	€ -25.000	€ 1.767.450
	€ 7.122.460	€ 7.053.255	€ -69.205	€ -69.205	€ -

Uitgaven 2023 per programma (exclusief reservemutaties)

Inkomsten 2023 per programma (exclusief reservemutaties)

4.2. Geprognostiseerde balans

BALANS NA RESULTAATBESTEMMING PER 31 DECEMBER									
<i>bedragen x € 1.000</i>									
	2023		2022			2023		2022	
	€	€	€	€		€	€	€	€
ACTIVA					PASSIVA				
Vaste activa					Eigen vermogen				
Materiële vaste activa	700,0		830,0		Kapitaal	0,3		0,3	
					Algemene reserve	129,8		204,8	
					Bestemmingsreserves	1.428,1		1.413,3	
					Bestemmingsfonds	121,5		130,5	
		700,0		830,0			1.679,7		1.748,9
					Voorzieningen				
					Voorziening baggeren wateren/poelen	83,4		83,4	
					Voorziening ww verplichtingen personeel	192,2		192,2	
							275,6		275,6
Vlottende activa					Kortlopende schulden				
Vorderingen en overlopende activa	790,0		790,0		Crediteuren	300,0		300,0	
Liquide middelen	1.035,3		989,5		Overloop verlofrechten personeel	75,0		75,0	
					Onderhanden projecten	25,0		40,0	
					Overige schulden en overlopende passiva	170,0		170,0	
		1.825,3		1.779,5					
							570,0		585,0
		<u>2.525,3</u>		<u>2.609,5</u>			<u>2.525,3</u>		<u>2.609,5</u>

4.3. Weerstandsvermogen

Overzicht diverse kengetallen	
<i>bedragen x € 1.000</i>	
Vlottende activa	1.825,3
Vaste schulden	275,6
Vlottende schuld	570,0
Totaal eigen vermogen	1.679,7
Totaal vreemd vermogen	845,6
Balanstotaal	2.525,3
Structurele lasten	4.955,2
Structurele baten	4.776,8
Structurele toevoeging reserves	14,7
Structurele aanwending reserves	9,0
Incidentele lasten projecten	2.092,2
Incidentele baten projecten	2.276,5
Netto schuldquote	-20,5%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)	-20,5%
Solvabiliteitsratio	66,5%
Structurele exploitatieruimte	0,0%

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast en opzichte van de eigen middelen weer. Als de schuld lager is dan het totaal van de jaarlijkse baten wordt dit voldoende geacht (kleiner dan 100%), wanneer het totaal van de schuld meer dan 30% boven de jaarlijkse baten uitkomt (groter dan 130%), dan is dit onvoldoende. Een negatieve ratio voldoet daarmee ruim aan de norm.

De solvabiliteitsratio, ook wel de verhouding van eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Een ratio van hoger dan 50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. Een ratio groter dan 0,6% is acceptabel. De stichting voldoet niet aan deze norm, om niet onnodig beslag op middelen te leggen is er in het verleden voor gekozen geen post onvoorzien in de begroting op te nemen. In het verleden was daarvoor de argumentatie dat een dergelijke post onmiddellijk een toename van de participantenbijdrage tot gevolg zou hebben.

4.4. BTW Compensatiefonds

De stichting is door de belastingdienst aangemerkt als samenwerkingsverband dat met betrekking tot de omzetbelasting de transparantieregeling mag toepassen. Dit houdt in dat de door de Stichting Goois Natuurreservaat betaalde omzetbelasting verrekend kan worden door de participanten van het Goois Natuurreservaat. Ter indicatie is in onderstaande tabellen een schatting opgenomen van de omzetbelasting in 2023. Door het uittreden van de participanten Amsterdam en de provincie Noord-Holland neemt het aandeel van de te compenseren BTW voor de Goois participanten toe.

Opgaaf doorschuif BTW 2023 Goois Natuurreservaat					doorschuif BTW
Betaalde BTW, exploitatie					300.000
Betaalde BTW, projecten					p.m.
Totaal					300.000
Participanten	Bijdrage GNR 2023 *1	verstrekte subsidies projecten	totaal	percentage	verdeling *2
Gemeente Blaricum	127.270		127.270	5,93%	17.783
Gemeente Gooise Meren	581.230		581.230	27,07%	81.214
Gemeente Hilversum	910.770		910.770	42,42%	127.262
Gemeente Huizen	409.390		409.390	19,07%	57.203
Gemeente Laren	118.360		118.360	5,51%	16.538
Totaal	2.147.020	-	2.147.020	100,00%	300.000

*1 berekende aandeel in de totale participantenbijdrage van € 3.319.080 obv netto aandeel Gooise participanten.

*2 door het uittreden van Amsterdam en PNH is het aandeel van de Gooise participanten met € 105.940 toegenomen.

5. Overige gegevens

5.1 Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij is al sinds 1997 een belangrijke partner van het Goois Natuurreservaat. De giften van de Postcode Loterij worden gebruikt voor projecten die een meerwaarde opleveren voor de natuur en haar bezoekers. Het betreft het in standhouden van de schaapskudden met hun herders, de aankoop van natuurterreinen, de aanleg van natuurverbindingen en de inrichting en het herstel van natuurterreinen en recreatievoorzieningen.

Daarnaast maken de giften van de Loterij het ons mogelijk om onze vrijwilligers- en educatie-activiteiten alsook de informatievoorziening (infoborden, website, brochures) op peil te houden.

5.2 Overzichtskarten terreinen

Een actueel overzicht van de bij het GNR in beheer zijnde terreinen is te vinden op:

<https://gnr.nl/de-natuur-in/gebieden/>

Projectenprogramma GNR 2022-2025

Project naam	Kosten	Dekking kosten			Realisatie incl. verplichtingen		Meerjaren raming				Resultaat
	Raming kosten project	Totale budget Steunstichting	Budget andere partijen	Geen dekking	Realisatie tot 1-1-2021	Uitgaven 2021	Raming € 2022	Raming € 2023	Raming € 2024	Raming € 2025	31-12-2025
Natuurverbinding Hoorneboeg	€ 1.194.000,00	€ 769.000,00	€ 425.000,00		€ 189.334,00		€ 75.000,00	€ 150.000,00	€ 100.000,00	€ 150.000,00	€ 529.666,00
Verwerving Huydecopersweg	€ 241.000,00	€ 241.000,00					€ 241.000,00				€ 0,00
Natuurverbinding Laarderhoogt	€ 609.000,00	€ 309.000,00	€ 300.000,00		€ 110.142,00		€ 25.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 75.000,00	€ 248.858,00
Natuurontwikkeling Monnikenberg/ Anna's Hoeve (VGS)	€ 440.000,00	€ 440.000,00				€ 44.000,00	€ 396.000,00				€ 0,00
Hilversums Wasmeer (Waterparel)	€ 450.000,00	€ 100.000,00	€ 350.000,00		€ 6.827,00		€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 40.000,00	€ 283.173,00
De waarden van het GNR	€ 66.000,00	€ 66.000,00				€ 29.500,00	€ 36.500,00				€ 0,00
Plaatsen infozullen	€ 61.750,00	€ 61.750,00			€ 31.735,00						€ 30.015,00
Educatief project schaapskooi Blaricummerheide	€ 20.000,00	€ 20.000,00			€ 9.500,00	€ 4.739,00	€ 5.761,00				€ 0,00
Speelbos Sijjesberg	€ 65.000,00	€ 0,00	€ 65.000,00		€ 2.378,00	€ 26.917,60	€ 55.000,00				-€ 19.295,60
Sloop opstal Monnikenberg	€ 65.000,00	€ 65.000,00	€ 0,00			€ 9.704,80	€ 55.295,20				€ 0,00
Recreatiezoning Monnikenberg	€ 29.000,00	€ 29.000,00	€ 0,00		€ 10.108,00						€ 18.892,00
GNR 90 jaar	€ 297.500,00	€ 297.500,00				€ 26.940,00	€ 270.560,00				€ 0,00
Aanleg fietspad VGS	€ 56.000,00		€ 56.000,00				€ 56.000,00				€ 0,00
Programma Natuur	€ 1.400.000,00		€ 1.400.000,00				€ 100.000,00	€ 300.000,00	€ 500.000,00	€ 500.000,00	€ 0,00
Toelopen Laarderhoogt	€ 110.000,00	€ 110.000,00					€ 110.000,00				€ 0,00
Huydecopersweg (bedragen ex btw)	€ 508.000,00		€ 508.000,00		€ 6.000,00	€ 33.000,00	€ 350.000,00	€ 119.000,00			€ 0,00
Toelopen Natuurbrug Crailo	€ 320.000,00	€ 320.000,00						€ 180.000,00	€ 140.000,00		€ 0,00
Vrijwilligerskleding	€ 50.000,00	€ 50.000,00					€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 12.500,00	€ 0,00
Materieel Schapenbegrazing	€ 85.000,00	€ 85.000,00					€ 85.000,00				€ 0,00
Educatievisie uitvoeringsprogramma	€ 150.000,00		€ 150.000,00				€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00		€ 0,00
Aankoop Kocherbos	€ 180.000,00	€ 70.000,00	€ 110.000,00				€ 180.000,00				€ 0,00
Projecten aangehouden of in voorbereiding											
Parkeerplaats Fransche kamp	€ 700.000,00			€ 700.000,00		€ 34.618,00	€ 665.382,00				€ 0,00
Sloop en nieuwbouw 't Laer	€ 1.500.000,00			€ 1.500.000,00				€ 750.000,00	€ 750.000,00		€ 0,00
Terreinbebording	€ 1.000.000,00			€ 1.000.000,00			€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 0,00
Parkeer en dagrecreatie	€ 810.000,00			€ 810.000,00				€ 350.000,00	€ 310.000,00	€ 150.000,00	€ 0,00
Projecten wensen											
Toelopen Natuurbrug N525	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Maatregelen aansluitend aan plan Huydecopersweg	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Schaapskooi Laren	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Mountainbike	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Huisvesting	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Duurzaamheid maatregelen	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Watertoren	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Afwaardering landbouwgronden SKNL	pm	pm	pm				pm	pm	pm	pm	
Projecten genoemd in programma groen 21-25 PNH											
Natuur ontwikkeling Dassenveld 8ha	pm		pm				pm	pm	pm	pm	
Totaal	€ 10.407.250,00	€ 3.033.250,00	€ 3.364.000,00	€ 4.010.000,00	€ 366.024,00	€ 209.419,40	€ 3.058.998,20	€ 2.276.500,00	€ 2.227.500,00	€ 1.177.500,00	€ 1.091.308,40
Organisatie GNR											
Opstart projectenbureau	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00			€ 910.000,00	€ 90.000,00					
Interne projecten niet geraamd of projecten derden niet factuurabel							€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	€ 11.407.250,00	€ 4.033.250,00	€ 3.364.000,00	€ 4.010.000,00	€ 1.276.024,00	€ 299.419,40	€ 3.058.998,20	€ 2.276.500,00	€ 2.227.500,00	€ 1.177.500,00	€ 1.091.308,40